

at man ikke har fulgt disse Raad, men er gaaet andre Veje.

Nu siger den højtærede Indenrigsminister dertil, at det er ikke underligt, at jeg lægger Hovedvægten paa Centralisering, for det er bekendt, at det er min Opfattelse, at Centraliseringssystemet er det heldigste. Jeg gør igen opmærksom paa, at der her ikke er Tale om doktrinære Opfattelser af dette Spørgsmaal, jeg for mit Vedkommende har aldrig hævdet Nødvendigheden af den Art af Centralisation undtagen for overordentlige, ekstraordinære Tider, og de, som har anbefalet den her, er ogsaa Folk af alle politiske og sociale Anskuelser. De har anbefalet i denne Situation at gaa planmæssigt koncentrerende, organiserende til Værks. Det er bekendt, at ikke blot Norge, men ogsaa Svejts og Frankrig er gaaet den samme Vej med Hensyn til deres Kulkøb, altsaa Lande af højst forskellig politisk Konstruktion. Nu siger den højtærede Indenrigsminister, at Resultatet af den norske Stats Indkøb ikke er saa gunstigt. Gennemsnitsprisen for de norske Kulindkøb ligger dog 15 Kr. under den danske, hvilket dog ogsaa er at tage med, hvis vi ikke befinder os i en saadan Slagetid, at den Slags Ting er ganske ligegyldigt.

Som jeg gjorde opmærksom paa, anbefaler imidlertid Den overordentlige Kommission aldeles ikke Statsindkøb paa den Maade, at Staten for egen Regning og helt paa egen Risiko skal foretage disse Indkøb; den anbefaler en Koncentrationsorganisation, som har den Fordel, at Staten har Overblik over Sagen, og som samtidig ikke har det egentlige Statsindkøbs Fejl, idet det bl. a. drager alle de sagkyndige med ind i Købet. Men dernæst, hvad er det ejendommelige? Det ejendommelige er: Hvad er det, der er foregaaet i denne Sommer, i denne kritiske Juli Maaned — thi det er i Juli Maaned? at de aldeles overvejende Opkøb har fundet Sted. Der foregik først og fremmest et Statsindkøb, men ikke et planmæssigt ordnet Statsindkøb, det viser sig af de Opgørelser, som fandt Sted den 19. Juli, hvorledes der var købt her i Landet i denne Maaned og de nærmest foregaaende, Statsbanerne alene havde sikret sig 390 000 Tons, Industrien kun 24 000, Københavns Belysningsvæsen 42 000, Kommunernes Kul-kontor 18 000, Privatbanerne 15 000, altsaa samtlige Indkøb her til Landet til disse store Institutioner andrager 100 000 Tons. Alene Statsbanerne staar med næsten 4 Gange saa meget, 390 000 Tons.

Det er altsaa et egentligt Statsindkøb, vi har faaet, men uden den Orden i det,

der var anbefalet af Den overordentlige Kommission, som tilraadedes af Kuludvalgene, og som endelig var anbefalet fra Amerika, fra de sagkyndige derovre. Jeg nævnte, hvorledes Gesandten i en Indberetning betonedede, at Amerika følte sig misfornøjet med den Maade, hvorpaa de europæiske Kulindkøb, og deriblandt ogsaa de danske, foregik. Jeg nævnte, hvorledes Gesandten fremhæver, at en statslig Organisation, Interstate Commerce Commission, gør opmærksom paa, at Køb gennem forskellige Agenter i det aabne Marked utvivlsomt var en af Hovedaarsagerne til den abnorme Prisstigning, og dette Forhold havde været medvirkende til den amerikanske Regerings Bestemmelse om at indføre Embargo. Jeg læste ikke forrige Gang op alt, hvad der siges i dette Memorandum om denne Sag, om, hvad Direktør Gregersen telegraferede til Indenrigsministeriet. Det skildres saaledes i dette Memorandum, at Direktør Gregersens Telegram slog endnu stærkere end Gesandstens Rapport paa Nødvendigheden af, at de danske Kulindkøb koncentreredes, idet han hævder, at det er den almindelige Opfattelse i den amerikanske Kulhandel, at de steds mere nervøse og planløse Opkøb virker som en Prisdrivning. Det er forstaaeligt, at Indenrigsministeren ikke har været drevet af nogen stærk indre Trang til at give Finansudvalget Oplysning om disse to Udtalelser fra Gesandten og Direktør Gregersen; men selv om han ikke havde nogen stærk indre Trang, var det imidlertid hans parlamentariske Pligt at gøre det. Disse to Skrivelser viser jo, hvorledes man ovre i Amerika saa paa, hvad der foregik, og disse planløse, nervøse, prisdrivende Opkøb var netop dem, som den danske Stat foretog i Begyndelsen af Juli Maaned og fortsatte med. Det er dem, der tales om.

Saa siger den højtærede Indenrigsminister — og det er formodentlig dèr, der skal komme et Art Hovedforsvar for hans Virksomhed —, at senere frafaldt man sin Opfattelse om Nødvendigheden af at gaa denne Vej, senere blev Opfattelsen en anden. Ja, det siger den højtærede Minister, og det er ikke urigtigt. Det fremgaar ogsaa af, hvad der her foreligger, at senere saa man anderledes paa Sagen; men hvorfor? For det første havde Danmark da ved disse planløse og nervøse Opkøb sikret sig betydelige Mængder af Kul, navnlig Statsbanerne. Desuden var man nu kommet ind i en Periode med noget Prisfald. Den Ordning, som man havde anbefalet tidligere — saaledes maa jeg forstaa Indenrigsministe-